

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ І ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

В.о. завідувача кафедри

Олена КНЯЗСВА

"26" серпня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. директора навчально-наукового інституту біотехнологій та аквакультури.

Олена Безалтична

"серпня" 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. проректора з науково-педагогічної та методичної роботи

Вячеслав СЕДОВ

"29" серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОП 10 «ОРГАНІЗАЦІЯ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ)

(назва рівня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

Н «СІЛЬСЬКЕ, ЛІСОВЕ, РИБНЕ
ГОСПОДАРСТВО ТА ВЕТЕРИНАРНА
МЕДИЦИНА»

(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Н2 «ТВАРИННИЦТВО»

(код та найменування спеціальності)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ
ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА»

(назва освітньої програми)

СТРУКТУРНИЙ
ПІДРОЗДІЛ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА АКВАКУЛЬТУРИ

(назва факультету)

Робоча програма освітнього компонента «Економіка і організація аграрного виробництва» для здобувачів за освітньою програмою «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Розробник програми: Марина БАЛДЖИ, д.с.н., професор кафедри економічної теорії і економіки підприємства

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри **економічної теорії і економіки підприємства**

Протокол № 1 від « 26 » *серпня* 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Олена КНЯЗЄВА

Гарант освітньої програми

(підпис)

Тетяна ПУШКАР

1 ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (3 курс)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача, вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність 204«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» Освітня програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов’язкова	
Модуль - 2		Рік підготовки	
Змістових модулів 2		3-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин 120		6-й	9,10-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних -4 самостійної роботи здобувача -4		Лекції	
		30 год	10 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год	10 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		62 год	100 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю: іспит	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 58/62

для заочної форми навчання 20/100

1.2 ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (2 курс тех)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача, вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	Обов’язкова	
Модуль - 2	Спеціальність 204«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Рік підготовки	
Змістових модулів 2		2-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Освітня програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Семестр	
Загальна кількість годин 90		4-й	5,6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних -2 самостійної роботи здобувача -4		Лекції	
		16 год	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год	8 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год	76 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
	Вид контролю: іспит		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/60

для заочної форми навчання 14/76

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Економіка і організація аграрного виробництва» відноситься до складу обов'язкових освітніх компонент професійної підготовки освітньо-професійної програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти й сприятиме формуванню здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва та вирішенню типових задач технолога в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.

Метою освітнього компонента є: формування в майбутніх фахівців економічного способу мислення та професійних підходів до вирішення сучасних економічних проблем та сприяння набуттю навичків ефективної організації виробничого процесу й досягнення запланованих соціально-економічних результатів господарювання й підвищення конкурентоспроможності, прийняття економічно обґрунтованих рішень у сфері своєї професійної діяльності.

Завданнями освітнього компонента «Економіка і організація аграрного виробництва» є: вивчення теоретичних засад економіки підприємства, результатів його діяльності, забезпеченості ресурсами та ефективності їх використання; ефективності діяльності підприємств й економічних важелів її підвищення; основ організації виробництва для створення таких умов оптимального функціонування підприємств, об'єднань у цілому та їхніх підрозділів при будь-якій формі власності; оволодіння вміннями визначати й аналізувати показники результативності й ефективності діяльності підприємства, забезпеченості його ресурсами й ефективного їх використання; розуміння наукових основ раціональної організації і планування виробництва аграрної продукції; забезпечення раціонального поєднання і використанням усіх видів ресурсів; набуття вміння економічного обґрунтування управлінських рішень, дослідження причин зміни обсягу виробництва продукції та її впливу ефективності діяльності підприємства, виявлення економічних важелів підвищення ефективності й конкурентоспроможності підприємства.

В результаті вивчення освітнього компонента здобувач повинен:

знати:

- сутність економічних відносин, економічних законів і принципів у сфері аграрного виробництва і переробки продукції;
- розуміти механізм функціонування підприємства, в умовах ринку;
- знати види та особливості підприємницької діяльності в сфері виробництва та переробки продукції;
- економічний зміст ресурсів, структуру та форми ресурсного забезпечення;
- шляхи найбільш раціонального використання ресурсів
- чинники, які впливають на ефективність роботи підприємств;
- основні показники результатів економічної діяльності;
- основи організації трудових процесів та нормування праці;
- основи організації та планування діяльності підрозділів основного виробництва підприємства;
- теоретико-методологічні основи прийняття економічно обґрунтованих, творчих рішень.

вміти:

- застосовувати знання економічних законів, закономірностей у організації виробництва і переробки продукції тваринництва;
- давати економічну характеристику різним способам організації діяльності в аграрній сфері;
- визначати перспективні напрямки аграрного виробництва;
- виконувати розрахунки показників результатів діяльності, її ефективності;
- аналізувати господарську діяльність підприємства;
- виявляти резерви та розробляти заходи удосконалення організації виробництва, покращення якості;
- обґрунтовувати напрями підвищення ефективності використання наявного потенціалу шляхом використання інновацій
- організовувати спільну діяльність робочого колективу;
- використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу;
- застосовувати знання наукових основ організації технологічних процесів переробки продукції тваринництва для ефективного ведення господарської діяльності підприємства
- знаходити й демонструвати творчі рішення в умовах обмеженості ресурсів й зміни потреб споживача.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення освітнього компонента «Економіка і організація аграрного виробництва» у здобувача формуються:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зоотехнічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

ФК 1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу

ФК 6. Здатність застосовувати базові знання економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва

ФК 11. Здатність застосовувати знання організації та управління технологічним процесом переробки продукції тваринництва для ефективного ведення господарської діяльності підприємства

ФК 12. Здатність аналізувати господарську діяльність підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати

Програмні результати вивчення освітнього компонента «Економіка і організація аграрного виробництва» є:

ПРН 3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.

ПРН 4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу.

ПРН 5. Забезпечувати якість виконуваних робіт.

ПРН 7. Здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

ПРН 12. Застосовувати закони економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.

ПРН18. Здійснювати первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

4.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (3 курс)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна			
	усьо го	у тому числі				усь ого	у тому числі		
		л.	п.	і	ср.		л.	п.	ср.
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Економіка аграрного підприємства									
Тема 1. Економіка і організація аграрного виробництва як наука	7	2	2		3	7	1	-	6
Тема 2. Підприємство як суб'єкт господарювання	7	2	2		3	7	2	-	5
Тема 3. Система ведення господарства	7	2	2		3	7	-	-	7
Тема 4. Основи підприємництва. Організаційно – правові форми підприємства.	7	4	2		1	7	2	2	3
Тема 5. Основний та оборотний капітал аграрних підприємств.	7	2	2		3	7	-	2	5
Тема 6. Персонал с.-г. підприємства та продуктивність праці.	7	2	2		3	7	-	1	6
Тема 7. Інновації в аграрному виробництві та технології переробки продукції	5	-	-		5	7	-	-	7
Модульна контрольна робота №1	2		2		-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	49	14	14		21	49	5	5	39
Модуль 2									
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи організації аграрного виробництва									
Тема 8. Організація рільництва та кормовиробництва	10	2	2		6	10	-	1	9
Тема 9. Організація скотарства	10	2	2		6	10	-	2	8
Тема 10. Організація свинарства	10	2	2		6	10	-	2	8
Тема 11. Планування діяльності аграрного підприємства	10	4	2		4	11	2	-	9
Тема 12. Витрати виробництва та собівартість продукції аграрного підприємства	10	2	2		6	10	2	-	8
Тема 13. Теоретичні основи ціни та якості в ринкових умовах	9	2	-		7	10	-	-	10
Тема 14. Економічні результати та ефективність діяльності підприємства	10	2	2		6	10	1		9
Модульна контрольна робота №2	2	-	2		-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	71	16	14		41	71	5	5	61
Усього годин	120	30	28		62	120	10	10	100

4.2 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (2 курс тех)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна			
	усьо го	у тому числі				усь ого	у тому числі		
		л.	п.	і	ср.		л.	п.	ср.
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Економіка аграрного підприємства									
Тема 1. Економіка і організація аграрного виробництва як наука	5	1	1		3	6	1	-	5

Тема 2. Підприємство як суб'єкт господарювання	5	2	1		2	6	1	-	5
Тема 3. Система ведення господарства	5	-	1		4	5	-	-	5
Тема 4. Основи підприємництва. Організаційно – правові форми підприємства.	6	2	1		3	6	1	1	4
Тема 5. Основний та оборотний капітал аграрних підприємств.	6	2	1		3	6	-	2	4
Тема 6. Персонал с.-г. підприємства та продуктивність праці.	5	1	1		4	5	-	1	4
Тема 7. Інновації в аграрному виробництві та технології переробки продукції	6	-	-		6	6	-	-	6
Модульна контрольна робота №1	2	-	2		-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	40	8	7		25	40	3	4	33
Модуль 2									
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи організації аграрного виробництва									
Тема 8. Організація рільництва та кормовиробництва	7	-	-		7	7	-	1	6
Тема 9. Організація скотарства	7	1	1		5	7	-	1	6
Тема 10. Організація свинарства	7	1	1		5	7	-	1	6
Тема 11. Планування діяльності аграрного підприємства	7	2	1		4	8	1	-	7
Тема 12. Витрати виробництва та собівартість продукції аграрного підприємства	7	2	1		4	7	1	-	6
Тема 13. Теоретичні основи ціни та якості в ринкових умовах	6	-	-		6	7	-	-	7
Тема 14. Економічні результати та ефективність діяльності підприємства	7	2	1		4	7	1	1	5
Модульна контрольна робота №2	2		2		-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	50	8	7		35	50	3	4	43
Усього годин	90	16	14		60	90	6	8	76

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1 ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЕКОНОМІКА АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА.

Тема 1. Економіка і організація аграрного виробництва як наука

Аграрне виробництво його специфічні особливості. Предмет освітнього компоненту «Економіка і організація аграрного виробництва». Об'єкт вивчення освітнього компоненту. Наукові методи дослідження в процесі вивчення освітнього компоненту. Специфічні методи дослідження економіки аграрного підприємства.

Тема 2. Підприємство як суб'єкт господарювання

Підприємство, місія, цілі головні риси підприємства: виробничо-технологічна та організаційно-економічна єдність, господарська самостійність. Поняття підприємства, суб'єкта господарювання. Місія, цілі та напрями діяльності с.-г. підприємства. Правові основи функціонування с.-г. підприємства.

Тема 3. Система ведення господарства

Поняття «система». Систем ведення господарства, її роль в організації ефективної конкурентоспроможної діяльності різних видів сільськогосподарських підприємств. Фактори, що визначають формування системи ведення господарства. Класифікація систем ведення господарства. Основні принципи та вимоги до побудови раціональної

системи ведення господарства. Складові та компоненти системи ведення господарства. Система галузей рослинництва, її елементи і організаційно-економічне значення. Система галузей тваринництва, її елементи і організаційно-економічне значення. Система допоміжних, обслуговуючих і підсобних промислових виробництв, її елементи та організаційно – економічне значення. Порядок і методи обґрунтування системи ведення господарства у сільськогосподарських підприємствах. Показники еколого-економічної ефективності системи ведення господарства.

Тема 4. Основи підприємництва. Організаційно – правові форм підприємства

Поняття підприємництва. Основні принципи здійснення підприємництва. Обов'язкові умови існування підприємництва. Види і моделі підприємництва. Підприємницьке середовище. Організаційна одиниця підприємництва. Ознаки виробничого підприємництва. Організаційно – правові форми підприємництва. Об'єднання підприємств

Тема 5. Основний та оборотний капітал аграрних підприємств

Характеристика основного і оборотного капіталу аграрного підприємства. Класифікація основного і оборотного капіталу аграрного підприємства. Структура основного і оборотного капіталу аграрного підприємства. Грошова оцінка основних. Амортизація: поняття та методи нарахування. Джерела і форми відтворення основних засобів. Ефективність використання основного і оборотного капіталу.

Тема 6. Персонал с.-г. підприємства та продуктивність праці

Праця. Чисельність персоналу. Професія. Кваліфікація персоналу. Класифікація персоналу. Забезпеченість аграрних підприємств персоналом. Визначення потреби у додатковій найманий праці. Середньооблікова кількість працівників. Працезабезпеченість. Календарний графік робіт. Показники вимірювання сезонності. Фактори пом'якшення сезонності. Показники раціональності використання персоналу. Поняття продуктивності праці. Методика визначення показників продуктивності праці в аграрних підприємствах. Оплата праці персоналу аграрного підприємства.

Тема 7. Інновації в аграрному виробництві та технології переробки продукції

Сучасні інноваційні технології в сільському господарстві, основна характеристика та перспективи впровадження. Цифрове сьогодення аграрного бізнесу. Інноваційні перспективи в розвитку аграрного сектору в Україні. Інноваційна модель розвитку аграрної економіки України. Біологічний напрям науково-технічного прогресу. Основні показники економічної ефективності запровадження нововведень у аграрному виробництві.

МОДУЛЬ 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Тема 8. Організація рільництва та кормовиробництва

Завдання та шляхи збільшення виробництва конкурентоспроможної продукції рослинництва. Виробничі і науково-виробничі системи у сільському господарстві. Організаційно-економічне оцінювання застосування інтенсивних технологій під час виробництва продукції рослинництва. Основні принципи раціональної організації виробничих процесів у рільництві. Типи кормовиробництва і годівлі. Структура кормової бази. Організаційно-економічні вимоги до складу кормів з урахуванням виробничого напрямку галузей тваринництва. Методика складання кормового плану, зеленого конвеєру, балансу кормів. Організація системи кормовиробництва. Організація виробництва кормів за ресурсозберігаючими технологіями.. Організація польового кормовиробництва і заготівлі кормів. Структура посівних площ кормових культур. Кормові сівозміни та їх організаційно-економічне обґрунтування і розміщення на території господарства. Зарубіжний і вітчизняний досвід у кормо виробництві.

Тема 9. Організація скотарства

Система тваринництва. Стан проблеми і перспективи розвитку скотарства в Україні. Виробничі типи спеціалізованих скотарських підприємств і виробничих об'єднань. Державна підтримка розвитку молочного та м'ясного скотарства. Спеціалізовані скотарські ферми в аграрних підприємствах. Комплекси з індустріального виробництва продукції свинарства.

Концентрація поголів'я і раціональні розміри підприємств, комплексів ферм різних виробничих напрямів у скотарстві. Особливості планування у скотарстві. Організація основних виробничих процесів у молочному скотарстві. Основні принципи раціональної організації виробничих процесів у тваринництві. Організація годівлі великої рогатої худоби. Розрахунок потреби у виробничому персоналі ферми. Розрахунок потреби в кормах. Інноваційні технології виробництва молока та вирощування молодняку великої рогатої худоби й адаптація організації молочного та м'ясного скотарства до вимог СОТ і ЄС та шляхи досягнення європейських стандартів на молочну та м'ясну сировину і продукти її переробки.

Тема 10. Організація свинарства

Стан, проблеми і перспективи розвитку свинарства в Україні. Виробничі типи спеціалізованих свинарських підприємств. Державна підтримка розвитку свинарства. Поєднання свинарства з іншими галузями в підприємствах різних виробничих типів. Внутрішньогалузева технологічна спеціалізація та міжгосподарське виробниче кооперування у свинарстві. Спеціалізовані свинарські ферми в аграрних підприємствах. Комплекси з індустріального виробництва продукції свинарства.

Особливості планування у свинарстві. Особливості організації виробництва свинини на промисловій основі. Розміри цехів, технологічних груп тварин, обсяг виробництва продукції. Організація основних робочих процесів у свинарстві: приготування і роздача кормів, напування, прибирання і видалення гною. Досвід передових вітчизняних і зарубіжних свинарських господарств

Тема 11. Планування діяльності аграрного підприємства

Поняття планування. Об'єкт і предмет планування на підприємстві. Ресурси підприємства. Функції планування. Методи планування. Принципи планування. Система планів. Класифікація планів. Бізнес – план та його значення.

Тема 12. Витрати виробництва та собівартість продукції аграрного підприємства

Поняття собівартості. Види собівартості в аграрному підприємстві. Склад витрат. Класифікація витрат. Групування операційних витрат за економічними елементами та статтями. Методи визначення собівартості сільськогосподарської продукції в рослинництві.

Тема 13. Теоретичні основи ціни та якості в ринкових умовах

Ціна і ціноутворення. Склад і структура ціни. Ціноутворюючі фактори. Типи ринків. Задачі ціноутворення. Система цін. Ціновий механізм: суть, задачі і проблеми. Поняття якості продукції. Показники якості аграрної продукції. Конкурентоспроможність продукції. Стандартизація і сертифікація продукції. Економічна ефективність підвищення якості продукції.

Тема 14. Економічні результати та ефективність діяльності підприємства

Валова продукція аграрного підприємства. Натуральна форма та вартісна форма розрахунку валової продукції. Товарна продукція. Товарність виробництва. Кінцева та чиста продукція аграрного підприємства. Види прибутку. Деривативи. Види біржових контрактів. Ефект. Ефективність виробництва. Види ефективності виробництва. Економічна ефективність.

**5.2.1 ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
(КУРС ЛЕКЦІЙ) (3 курс)
Денна форма навчання**

№з/п	Змістовий модуль, теми лекцій і орієнтовний перелік питань
1	2
Модуль 1. Змістовий модуль 1. Економіка аграрного підприємства (14 год.)	
1	Економіка і організація аграрного виробництва як наука (2 год.) 1. Місце і роль аграрного виробництва в економіці держави та формуванні ринкового середовища. 2. Особливості аграрного виробництва. 3. Предмет та методологія науки. 4. Специфічні методи дослідження економіки і організації аграрного виробництва
2	Підприємство як суб'єкт господарювання (2 год.) 1. Підприємство як суб'єкт господарювання. 2. Місія й різноманітні цілі підприємства. 3. Правові основи функціонування підприємства.
3	Система ведення господарства (2 год.) 1. Поняття, класифікація та економічна сутність системи ведення господарства 2. Обґрунтування раціональної системи ведення господарства сільськогосподарського підприємства 3. Система рослинництва 4. Система тваринництва
4	Основи підприємництва. Організаційно – правові форми підприємства (4 год.). 1. Підприємницька діяльність. 2. Чинники, що обумовлюють організаційно - правові форми підприємства 3. Види підприємств та їх об'єднань
5	Основний та оборотний капітал аграрних підприємств (2 год.) 1. Характеристика, класифікація і структура основного і оборотного капіталу. 2. Грошова оцінка основних засобів та їх амортизація. 3. Забезпеченість аграрних підприємств оборотним капіталом та його кругообіг. 4. Джерела і форми відтворення основних засобів. 5. Ефективність використання основного і оборотного капіталу
6	Персонал с.-г. підприємства та продуктивність праці (2 год.). 1. Персонал аграрних підприємств і його класифікація 2. Забезпеченість аграрних підприємств персоналом та ефективність його використання. 3. Поняття продуктивності праці і методика її визначення в сільському господарстві Оплата праці персоналу підприємства
Модуль 2. Змістовий модуль 2. Теоретичні основи організації аграрного виробництва (16 год.)	
1	Організація рільництва та кормовиробництва (2 год.) 1. Завдання і шляхи збільшення виробництва продукції рослинництва. 2. Значення інтенсивних технологій в нарощуванні виробництва і покращенні якості продукції. 3. Зернопродуктовий під комплекс України. 4. Роль, принципи організації та основні тенденції розвитку кормової бази. 5. Джерела, види і групи кормів, типи кормо виробництва і годівлі.

	6. Складання плану і балансу кормів.
2	Організація скотарства (2 год.) 1. Організація виробничих процесів в скотарстві 2. Відтворення стада. Структура стада, оборот стада. 3. Організація виробництва молока. 4. Раціональна система ведення галузі скотарства.
3	Організація свинарства (2 год) 1. Організація виробничих процесів в свинарстві. 2. Організація відтворення стаду свиней і складання виробничої програми галузі 3. План руху свиней.
4	Планування діяльності аграрного підприємства (2 год.) 1. Суть та методологія планування. 2. Основні принципи планування. 3. Різновиди планів та їх особливості. 4. Бізнес-план, його значення у ринковій системі господарювання
5	Витрати виробництва та собівартість продукції аграрного підприємства (2 год.) 1. Суть собівартості продукції і характеристика її видів 2. Склад витрат за всіма видами діяльності підприємств 3. Групування операційних витрат за економічними елементами та статтями. Поняття валових витрат 4. Класифікація витрат 5. Постійні і змінні витрати 6. Методика визначення собівартості сільськогосподарської продукції
6	Теоретичні основи ціни та якості в ринкових умовах (2 год.) 1. Поняття, склад та структура ціни. 2. Система цін в сільськогосподарському виробництві та функції цін. 3. Ціновий механізм: суть, задачі і проблеми. 4. Поняття якості продукції та її конкурентоспроможності. 5. Показники та методи оцінки якості продукції.
7	Економічні результати та ефективність діяльності аграрного підприємства (2 год.). 1. Валова продукція і товарна продукція, методика визначення показників товарності. 2. Кінцева та чиста продукція аграрного підприємства. 3. Ефективність діяльності аграрних підприємств.

Заочна форма навчання

№ з/п	Змістовий модуль, теми лекцій і орієнтовний перелік питань
1	2
Модуль 1. Змістовий модуль 1. Економіка аграрного підприємства (5 год.)	
1	Економіка і організація аграрного виробництва як наука (1 год.) 1. Місце і роль аграрного виробництва в економіці держави та формуванні ринкового середовища. 2. Особливості аграрного виробництва. 3. Предмет та методологія науки. 4. Специфічні методи дослідження економіки і організації аграрного виробництва

2	Підприємство як суб'єкт господарювання (2 год.) 1. Підприємство як суб'єкт господарювання. 2. Місія й різноманітні цілі підприємства. 3. Правові основи функціонування підприємства.
3	Основи підприємництва. Організаційно – правові форми підприємства (2 год.). 4. Підприємницька діяльність. 5. Чинники, що обумовлюють організаційно - правові форми підприємства Види підприємств та їх об'єднань
Модуль 2. Змістовий модуль 2. Теоретичні основи організації аграрного виробництва (5 год.)	
1	Планування діяльності аграрного підприємства (2 год.) 1. Суть та методологія планування. 2. Основні принципи планування. 3. Різновиди планів та їх особливості. 4. Бізнес-план, його значення у ринковій системі господарювання
2	Витрати виробництва та собівартість продукції аграрного підприємства (2 год.) 1. Суть собівартості продукції і характеристика її видів 2. Склад витрат за всіма видами діяльності підприємств 3. Групування операційних витрат за економічними елементами та статтями. Поняття валових витрат 4. Класифікація витрат 5. Постійні і змінні витрати 6. Методика визначення собівартості сільськогосподарської продукції
3	Економічні результати та ефективність діяльності аграрного підприємства (2 год.). 1. Валова продукція і товарна продукція, методика визначення показників товарності. 2. Кінцева та чиста продукція аграрного підприємства. 3. Ефективність діяльності аграрних підприємств.

5.2.2 ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (КУРС ЛЕКЦІЙ) (2 курс тех)

Денна форма навчання

№з/п	Змістовий модуль, теми лекцій і орієнтовний перелік питань
1	2
Модуль 1. Змістовий модуль 1. Економіка аграрного підприємства (8 год.)	
1	Економіка і організація аграрного виробництва як наука (1 год.) 1. Місце і роль аграрного виробництва в економіці держави та формуванні ринкового середовища. 2. Особливості аграрного виробництва. 3. Предмет та методологія науки. 4. Специфічні методи дослідження економіки і організації аграрного виробництва
2	Підприємство як суб'єкт господарювання (2 год.) 1. Підприємство як суб'єкт господарювання. 2. Місія й різноманітні цілі підприємства. 3. Правові основи функціонування підприємства.

3	Основи підприємництва. Організаційно – правові форми підприємства (2 год.). 1. Підприємницька діяльність. 2. Чинники, що обумовлюють організаційно - правові форми підприємства 3. Види підприємств та їх об'єднань
4	Основний та оборотний капітал аграрних підприємств(2 год.) 1. Характеристика, класифікація і структура основного і оборотного капіталу. 2. Грошова оцінка основних засобів та їх амортизація. 3. Забезпеченість аграрних підприємств оборотним капіталом та його кругообіг. 4. Джерела і форми відтворення основних засобів. 5. Ефективність використання основного і оборотного капіталу
5	Персонал с.-г. підприємства та продуктивність праці (1 год.). 1. Персонал аграрних підприємств і його класифікація 2. Забезпеченість аграрних підприємств персоналом та ефективність його використання. 3. Поняття продуктивності праці і методика її визначення в сільському господарстві 4. Оплата праці персоналу підприємства
Модуль 2. Змістовий модуль 2. Теоретичні основи організації аграрного виробництва (8 год.)	
1	Організація скотарства (1 год.) 1. Організація виробничих процесів в скотарстві 2. Відтворення стада. Структура стада, оборот стада. 3. Організація виробництва молока. 4. Раціональна система ведення галузі скотарства.
2	Організація свинарства (1 год) 1. Організація виробничих процесів в свинарстві. 2. Організація відтворення стаду свиней і складання виробничої програми галузі 3. План руху свиней.
3	Планування діяльності аграрного підприємства (2 год.) 1. Суть та методологія планування. 2. Основні принципи планування. 3. Різновиди планів та їх особливості. 4. Бізнес-план, його значення у ринковій системі господарювання
4	Витрати виробництва та собівартість продукції аграрного підприємства (2 год.) 1. Суть собівартості продукції і характеристика її видів 2. Склад витрат за всіма видами діяльності підприємств 3. Групування операційних витрат за економічними елементами та статтями. Поняття валових витрат 4. Класифікація витрат 5. Постійні і змінні витрати 6. Методика визначення собівартості сільськогосподарської продукції
5	Економічні результати та ефективність діяльності аграрного підприємства (2 год.). 1. Валова продукція і товарна продукція, методика визначення показників товарності. 2. Кінцева та чиста продукція аграрного підприємства. 3. Ефективність діяльності аграрних підприємств.

Заочна форма навчання

№ з/п	Змістовий модуль, теми лекцій і орієнтовний перелік питань
1	2
Модуль 1. Змістовий модуль 1. Економіка аграрного підприємства (3 год.)	
1	Економіка і організація аграрного виробництва як наука (1 год.) 1. Місце і роль аграрного виробництва в економіці держави та формуванні ринкового середовища. 2. Особливості аграрного виробництва. 3. Предмет та методологія науки. 4. Специфічні методи дослідження економіки і організації аграрного виробництва
2	Підприємство як суб'єкт господарювання (1 год.) 1. Підприємство як суб'єкт господарювання. 2. Місія й різноманітні цілі підприємства. 3. Правові основи функціонування підприємства.
3	Основи підприємництва. Організаційно – правові форми підприємства (1 год.). 1. Підприємницька діяльність. 2. Чинники, що обумовлюють організаційно - правові форми підприємства 3. Види підприємств та їх об'єднань
Модуль 2. Змістовий модуль 2. Теоретичні основи організації аграрного виробництва (3 год.)	
1	Планування діяльності аграрного підприємства (2 год.) 1. Суть та методологія планування. 2. Основні принципи планування. 3. Різновиди планів та їх особливості. 4. Бізнес-план, його значення у ринковій системі господарювання
2	Витрати виробництва та собівартість продукції аграрного підприємства (1 год.) 1. Суть собівартості продукції і характеристика її видів 2. Склад витрат за всіма видами діяльності підприємств 3. Групування операційних витрат за економічними елементами та статтями. Поняття валових витрат 4. Класифікація витрат 5. Постійні і змінні витрати 6. Методика визначення собівартості сільськогосподарської продукції
3	Економічні результати та ефективність діяльності аграрного підприємства (1 год.). 1. Валова продукція і товарна продукція, методика визначення показників товарності. 2. Кінцева та чиста продукція аграрного підприємства. 3. Ефективність діяльності аграрних підприємств.

5.3.1 ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ (3 курс)

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин Денна/заочна
Модуль 1. Змістовий модуль 1. Економіка аграрного підприємства		
1	Економіка і організація аграрного виробництва як наука	2/-
2	Підприємство як суб'єкт господарювання	2/-
3	Система ведення господарства	2/-
4	Основи підприємництва. Організаційно – правові форми підприємства.	2/1
5	Основний та оборотний капітал аграрних підприємств.	2/2
6	Персонал с.-г. підприємства та продуктивність праці	2/2
7	Модульна контрольна робота №1	2/-
Модуль 2. Змістовий модуль 2. Теоретичні основи організації аграрного виробництва		
8	Організація рільництва та кормовиробництва	2/1
9	Організація скотарства	2/2
10	Організація свинарства	2/2
11	Планування діяльності аграрного підприємства	2/-
12	Витрати виробництва та собівартість продукції аграрного підприємства	2/-
13	Економічні результати та ефективність діяльності підприємства	2/-
14	Модульна контрольна робота №2	2/-
Разом		28/10

5.3.2 ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ (2 курс тех)

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин Денна/заочна
Модуль 1. Змістовий модуль 1. Економіка аграрного підприємства		
1	Економіка і організація аграрного виробництва як наука	1/-
2	Підприємство як суб'єкт господарювання	1/-
4	Основи підприємництва. Організаційно – правові форми підприємства.	1/1
5	Основний та оборотний капітал аграрних підприємств.	1/2
6	Персонал с.-г. підприємства та продуктивність праці	1/1
7	Модульна контрольна робота №1	2/-
Модуль 2. Змістовий модуль 2. Теоретичні основи організації аграрного виробництва		
9	Організація скотарства	1/1
10	Організація свинарства	1/1
11	Планування діяльності аграрного підприємства	1/7
12	Витрати виробництва та собівартість продукції аграрного підприємства	
13	Економічні результати та ефективність діяльності підприємства	
14	Модульна контрольна робота №2	
Разом		7/4

5.4.1 САМОСТІЙНА РОБОТА (3 курс)

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин денна/заочна
Модуль 1. Змістовий модуль 1. Економіка аграрного підприємства		
1	Тема 1. Економіка і організація аграрного виробництва як наука	3/6
2	Тема 2. Підприємство як суб'єкт господарювання	3/5
3	Тема 3. Система ведення господарства	3/7
4	Тема 4. Основи підприємництва. Організаційно – правові форми підприємства.	1/3
5	Тема 5. Основний та оборотний капітал аграрних підприємств.	3/5
6	Тема 6. Персонал с.-г. підприємства та продуктивність праці.	3/6

7	Тема 7. Інновації в аграрному виробництві та технології переробки	5/7
Модуль 2. Змістовий модуль 2. Теоретичні основи організації аграрного виробництва		
8	Тема 8. Організація рільництва та кормовиробництва	6/9
9	Тема 9. Організація скотарства	6/8
10	Тема 10. Організація свинарства	6/8
11	Тема 11. Панування діяльності аграрного підприємства	4/9
12	Тема 12. Витрати виробництва та собівартість продукції аграрного підприємства	6/8
13	Тема 13. Теоретичні основи ціни та якості в ринкових умовах	7/10
14	Тема 14. Економічні результати та ефективність діяльності підприємства	6/9
Разом		62/100

5.4.2. САМОСТІЙНА РОБОТА (2 курс тех)

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин денна/заочна
Модуль 1. Змістовий модуль 1. Економіка аграрного підприємства		
1	Тема 1. Економіка і організація аграрного виробництва як наука	3/5
2	Тема 2. Підприємство як суб'єкт господарювання	2/5
3	Тема 3. Система ведення господарства	4/5
4	Тема 4. Основи підприємництва. Організаційно – правові форми підприємства.	3/4
5	Тема 5. Основний та оборотний капітал аграрних підприємств.	3/4
6	Тема 6. Персонал с.-г. підприємства та продуктивність праці.	4/4
7	Тема 7. Інновації в аграрному виробництві та технології переробки	6/6
Модуль 2. Змістовий модуль 2. Теоретичні основи організації аграрного виробництва		
8	Тема 8. Організація рільництва та кормовиробництва	7/6
9	Тема 9. Організація скотарства	5/6
10	Тема 10. Організація свинарства	5/6
11	Тема 11. Панування діяльності аграрного підприємства	4/7
12	Тема 12. Витрати виробництва та собівартість продукції аграрного підприємства	4/6
13	Тема 13. Теоретичні основи ціни та якості в ринкових умовах	6/7
14	Тема 14. Економічні результати та ефективність діяльності підприємства	4/5
Разом		60/76

5.5 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання є формою індивідуально-консультативної роботи викладача зі здобувачами, яка здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи.

Орієнтовний перелік тем індивідуальних завдань для самостійної роботи здобувачів

1. Цифрове сьогодення аграрного бізнесу.
2. Управління виробництвом і організація праці персоналу.
3. Сучасні інноваційні технології в сільському господарстві
4. Контроль якості на виробництві.

5. Автоматизація виробничих процесів в галузі тваринництва.
6. Організація кормової бази в тваринництві.
7. Шляхи вдосконалення роботи транспортного і складського господарства.
8. Підприємництво в аграрній сфері.
9. Культура підприємництва, етичні критерії в бізнесі.
10. Шляхи зниження трудомісткості та підвищення продуктивності праці в підприємствах аграрної сфери..
11. Мотиваційна модель підприємницької діяльності.
12. Організаційні та правові аспекти відносин орендарів та орендодавців.
13. Організація виробництва кормів.
14. Організація вівчарства.
15. Організація зберігання продукції тваринництва.
16. Організація і нормування праці.
17. Організація матеріально – технічного забезпечення і обслуговування аграрних підприємств
18. Організація переробки продукції тваринництва.
19. Організація птахівництва.
20. Підприємство як складна виробнича система.
21. Планування потреби в кормах
22. Планування потреби підприємства у виробничих запасах.
23. Витрати виробництва та ціна продукції аграрного підприємства.
24. Форми підприємництва в аграрній сфері.
25. Система ведення господарства.
26. Інвестування в галузь тваринництва.
27. Системна концепція організації виробництва.
28. Спеціалізація і поєднання галузей сільськогосподарських підприємств
29. Страхування як метод зниження ризиків.
30. Матеріальне стимулювання в аграрних підприємствах.
31. Сутність, характеристика інвестицій.
32. Суть механізму санації підприємства.
33. Організація трудових процесів і робочих місць.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання дисципліни здійснюється у формі читання лекцій, проведення практичних занять. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуального навчально-практичного завдання у формі есе або реферату.

Основними методами досягнення навчальних цілей є:

– читання лекцій. Вивчення лекційного матеріалу дасть змогу здобувачам придбати теоретичні знання з економіки та організації аграрного виробництва, отримати навички та вміння щодо виявлення, обґрунтування проблемних ситуацій, їх аналізу та розробки й обґрунтування варіантів вирішення;

- участі у практичних заняттях. Вирішення практичних завдань, тестових завдань формує вміння і навички прикладного застосування теоретичних знань з набуття навичок аналізу процесів, що відбуваються в економічній діяльності аграрних підприємств; ознайомлення здобувачів із засадами організації аграрного виробництва; методичними підходами раціоналізації та планування аграрного виробництва; оволодіння практичними навичками обґрунтовувати рішення щодо підвищення ефективності роботи аграрних підприємств;

- отримання консультації. Під час консультацій здобувачі отримують відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та пояснення певних теоретичних положень дисципліни;
- виконання самостійної роботи. Вивчення курсу передбачає самостійне опрацювання здобувачами індивідуальних питань економіки і організації аграрного виробництва;
- проведення підсумкового контрольного випробування.

Відповідність програмних результатів та методів навчання наведено в таблиці 1.

Таблиця 1.

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПРН 3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.	вербальні/словесні (пояснення, розповідь, бесіда); наочні (мультимедійна презентація, інформаційне повідомлення); практичні (виконання індивідуальних робіт, вирішення тестів, задач, підготовка есе, презентацій).
ПРН 4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу.	вербальні/словесні (пояснення, розповідь, бесіда); наочні (мультимедійна презентація, інформаційне повідомлення); практичні (виконання індивідуальних робіт, вирішення тестів, задач, підготовка есе, презентацій).
ПРН 5. Забезпечувати якість виконуваних робіт.	вербальні/словесні (пояснення, розповідь, бесіда); наочні (мультимедійна презентація, інформаційне повідомлення); практичні (виконання індивідуальних робіт, вирішення тестів, задач, підготовка есе, презентацій).
ПРН 7. Здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації із застосуванням сучасних інформаційних технологій.	вербальні/словесні (пояснення, розповідь, бесіда); наочні (мультимедійна презентація, інформаційне повідомлення); практичні (виконання індивідуальних робіт, вирішення тестів, задач, підготовка есе, презентацій).
ПРН 12. Застосовувати закони економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.	вербальні/словесні (пояснення, розповідь, бесіда); наочні (мультимедійна презентація, інформаційне повідомлення); практичні (виконання індивідуальних робіт, вирішення тестів, задач, підготовка есе, презентацій).
ПРН18. Здійснювати первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.	вербальні/словесні (пояснення, розповідь, бесіда); наочні (мультимедійна презентація, інформаційне повідомлення); практичні (виконання індивідуальних робіт, вирішення тестів, задач, підготовка есе, презентацій).

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Економіка і організація аграрного виробництва» здійснюється у формі поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів, які передбачені «Положенням про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 227-заг від 22 вересня 2023 року.

Якість засвоєння змісту освітнього компонента (незалежно від форми контролю) в Університеті оцінюється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у

національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «не зараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 1.

Таблиця 1. Шкала оцінювання знань: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано

Відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання наведені в таблиці 2.

Поточний контроль – це оцінка роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторних занять (лекції, практичні заняття) та самостійної роботи, яка відображає навчальні досягнення здобувачів вищої освіти в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Поточний контроль проводиться у формі: усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях, виконання практичних завдань. Форму проведення поточного контролю під час навчальних занять визначає викладач.

Контроль і облік поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом виставлення в журналі обліку роботи викладача балів, отриманих здобувачем вищої освіти за видами роботи.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основою для проведення модульних контрольних робіт і враховуються викладачем при визначенні підсумкової оцінки за модуль.

Модульний (рубіжний) контроль – перевірка знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми освітнього компонента (модуля).

Модуль (блок) – запланована сукупність тем, що реалізується відповідними формами освітнього процесу та підлягає модульному контролю. Кількість модулів з освітнього компонента «Економіка і організація аграрного виробництва» становить два.

Бал за модуль розраховується з урахуванням балів за поточний контроль і модульну контрольну роботу. Оцінювання поточного та модульного контролів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS (табл.1).

Таблиця 2. Відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
1	2	3	4	5	6	7
90 - 100	A	відмінно	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зарахо-вано
82 - 89	B	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64 - 73	D	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задовільно	
60 - 63	E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			

35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно- продуктивний)	незадо- вільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Модуль, за який здобувач вищої освіти отримав від 0 до 59 балів із 100 можливих підлягає перездачі (один раз). Незадовільна оцінка за заліковий модуль не компенсується оцінкою за інший модуль. Перездача модулів з метою підвищення позитивної оцінки дозволяється 1 раз.

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою, або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання, відповідно до графіку відпрацювання, затвердженого кафедрою економічної теорії і економіки підприємства.

Підсумковий контроль – інтегроване оцінювання результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах за національною шкалою і шкалою ЄКТС, яке включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. Передбачено підсумковий контроль у вигляді іспиту – в 2-му семестрі з освітнього компонента «Економіка і організація аграрного виробництва»

Бал за освітній компонент «Економіка і організація аграрного виробництва» (підсумковий бал) виставляється на підставі результатів навчання впродовж семестру і розраховується як сума балів отриманих здобувачем вищої освіти за змістові модулі, відвідування занять та за додаткові види робіт з вивчення дисципліни (активна участь в роботі наукових гуртків, підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п., доповідь на науковій конференції молодих вчених або професорсько-викладацькій конференції, підготовка наукової публікації, виконання індивідуального завдання).

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента «Економіка і організація аграрного виробництва» становить 100 балів: модульний контроль – 90 балів; бал за відвідування занять – 5 балів; бал за додаткові види робіт з вивчення дисципліни 5 балів таблиця 3.

Таблиця 3.

Оцінювання освітнього компонента

Метод оцінювання	Кількість	Мінімальна оцінка в балах	Максимальна оцінка в балах
Змістовий модуль	2	0	90
Відвідування (відсоток пропусків від загальної кількості занять)	0-10%		5
	10%-20%		4
	20%-40%		3
	40%-60%		2
	60%-80%		1
	більше 80%		0
Заохочення (доповідь на науковій конференції, активна участь в роботі наукового гуртка кафедри, участь в олімпіаді, підготовка наукової публікації,).		0	5
Підсумковий рейтинг		0	100

Якщо оцінка, яка була отримана за результатами підсумкового контролю впродовж семестру більша за 60 балів, здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за дисципліну.

Якщо здобувач вищої освіти отримав за результатами підсумкового контролю впродовж семестру менше 60-ти балів із 100 можливих, відповідно, він не допускається до складання іспиту.

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Бал за змістовні модулі (БЗМ)														Сума		
Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)															Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього -0-5)
Змістовний модуль 1 (ЗМ 1)							Змістовний модуль 2 (ЗМ 2)							0-5	0-5	100
Поточний контроль - 45							Поточний контроль - 45									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			
6	6	6	6	6	6	9	6	6	6	6	6	6	9			
Модульний контроль - 45							Модульний контроль - 45									
БЗМ = (ЗМ1 + ЗМ2) : 2																

* T1,T2,T3.....- теми змістовного модуля

Здобувач вищої освіти має право підвищити оцінку з навчальної дисципліни, яка ним була отримана за результатами підсумкового контролю впродовж семестру. В цьому випадку здобувач вищої освіти складає іспит.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, завдання (ситуаційні завдання), що передбачають перевірку розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу освітнього компонента в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування освітньої компоненти.

Для складання іспиту на навчальну групу виділяється дві академічні години (одна пара занять). Оцінка отримана на іспиті є остаточною.

Відповідно до «Положення про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 227-заг від 22 вересня 2023 року здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Рудік Н.М., Шевченко А.А. Методичні вказівки щодо проведення семінарських і практичних занять з освітнього компонента «Економіка і організація аграрного виробництва» здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Одеса: ОДАУ, 2023. С.50

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бандурка О.М., Ковальов Є.В., Садиков М.А., Маковоз О.С. Економіка підприємства: навчальний посібник. Х, 2017. 192 с.
2. Економіка і організація виробництва: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра. Петренко К.В., Скоробогатова Н.Є. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 177 с.
3. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с
4. Організація виробництва : підручник / за ред. А.І. Яковлева, С.П. Сударкіної, М.І. Ларки. Харків : НТУ «ХПІ», 2016. 436с.
5. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. К, 2017. 600 с.

Допоміжна

1. Uliana Berezhnyska, Olena Dobrovolska, Liudmyla Uniat, Alisa Shevchenko, Yuliia Horiashchenko, Lina Halaz. Institutional principles of intensifying the innovative development of small and medium agribusiness. Journal of Agriculture and Crops, Volume 8, Issue 4, 2022. pp: 275-282, 2022 (SCOPUS) URL: [https://arpgweb.com/pdf-files/jac8\(4\)275-282.pdf](https://arpgweb.com/pdf-files/jac8(4)275-282.pdf)
2. Вернюк Н.О., Дяченко М.І. Регулювання інноваційного розвитку аграрного сектору України. *Ефективна економіка*. 2021. №4. URL:<http://www.economy.com.ua/?or=1&z=8805>
3. Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес – план: технологія розробки. К, 2019. 384 с.
4. Ільчук М.М., Коновал І.А., Мельникова І.В., Любар Р.П., Соболев В.О. Організація та планування виробництва в аграрних формуваннях. Навчальний посібник. К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки».2015.56с
5. Петров В.М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК: навч. Посібник. Х, 2016. 362 с.
6. Балджи М.Д. Стратегічні напрямки інклюзивного розвитку сільських територій. Стратегічні аспекти сталого та інклюзивного розвитку Економіки України: від теорії до практики. Матеріали наукового колоквиуму 19 вересня 2024 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2024. С. 63-66.
7. Балджи М.Д. Проблеми та стратегії кризової комунікації в аграрному бізнесі. Актуальні проблеми економіки, управління та маркетингу в аграрному бізнесі: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Дніпро, 03-04 жовтня 2024 р. Дніпро, ДДАЕУ, 2024. С. 11-12.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Міністерство аграрної політики України URL:<http://minagro.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Ресурси Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
4. Онлайн бібліотека підручників. URL:<http://studentam.net/content/category/1/106/116/>
5. Буковинська бібліотека URL:<http://buklib.net/books/2184>